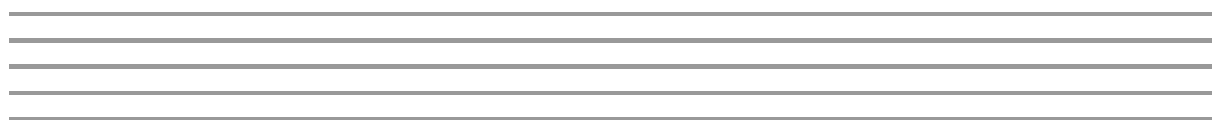


instytut muzyki i tańca



JAZZOWY DEBIUT FONOGRAFICZNY

WPROWADZENIE DO PROGRAMU



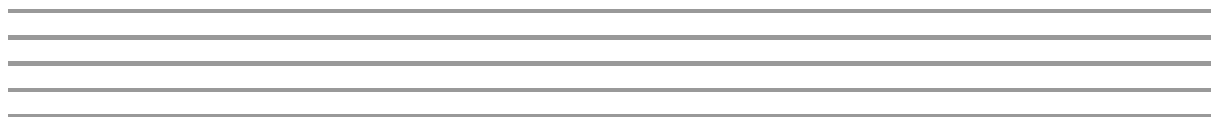


IDEA I CELE PROGRAMU

Program „Jazzowy debiut fonograficzny” został stworzony z myślą o debiutujących muzykach jazzowych i polega na zrealizowaniu pierwszego w życiu artystycznym profesjonalnego nagrania i wydania debiutanckiej płyty CD.

Celem programu jest zwiększenie liczby debiutów i nagrań muzyki jazzowej, animacja jazzowej twórczości kompozytorskiej, a także ułatwienie wejścia na rynek muzyczny nowym zespołom i solistom. Ponadto program umożliwi młodym muzykom nawiązanie współpracy z wytwórniami fonograficznymi.

Do tej pory w ramach dwóch edycji programu dofinansowano wydanie czterech albumów płytowych, z których dwa ukazały się końcem 2012 roku (*Jazz City Choir* i *Raw Tone*), a premierę kolejnych dwóch zaplanowano na koniec bieżącego roku (*Joanna Kucharczyk Quartet* i *Darek Dobroszczyk Trio feat. Przemek Hanaj*).



PODSTAWOWE INFORMACJE O PROGRAMIE

Dla kogo?

Program skierowany jest do polskich muzyków jazzowych oraz do mających siedzibę w Polsce firm fonograficznych.

Ważnym elementem programu jest, aby nagranie płyty było pierwszym nagraniem albumem w życiu artystycznym wykonawcy lub przynajmniej połowy wszystkich członków zespołu, niezależnie od gatunku muzyki oraz stopnia zaangażowania w projekt nagraniowy (dotyczy również muzyków sesyjnych).



Maksymalny wiek uczestnika programu to 28 lat (urodzeni od 1985 roku; w przypadku zespołu wylicza się średnią arytmetyczną).

Wybór wytwórni fonograficznych zrzeszonych w Związku Producentów Audio-Video ZPAV znajduje się na stronie internetowej www.zpav.pl oraz w publikacji Instytutu Muzyki i Tańca – *Raport o stanie muzyki polskiej*, który dostępny jest na stronie internetowej Instytutu www.imit.org.pl oraz I Konwencji Muzyki Polskiej www.konwencjamuzyki.pl.

Menadżerowie muzyczni mają możliwość zapoznania się z twórczością młodych muzyków jazzowych m.in. na uczelniach wyższych, w których prowadzone są kierunki lub specjalności z zakresu muzyki jazzowej, a także na rozmaitych konkursach wykonawczych skierowanych do młodych jazzmanów (np. *Międzynarodowy Konkurs Młodych Zespołów Jazzowych Jazz Juniors*, *Konkurs Festiwalowy Bielskiej Zadymki Jazzowej*, *Konkurs Wrocławskiego Festiwalu Jazzowego Jazz nad Odrą*, konkurs *Krokus Jazz Festiwalu* oraz konkurs *Gorzów Jazz Celebrations - Jesień Jazzowa*).

Nagranie

Zasadniczą częścią nagrania realizowanego w ramach programu jest poświęcenie na muzykę polską minimum 25% czasu trwania nagrania. Obligatoryjnym jest także skomponowanie przez polskiego kompozytora co najmniej jednego nowego utworu (np. autorska kompozycja jednego z członków zespołu).

Dofinansowanie kosztów związanych z nagraniem i produkcją debiutanckiego albumu

Instytut pokryje część kosztów związanych bezpośrednio z realizacją debiutanckiego albumu w formie umowy z firmą fonograficzną. Do kosztów kwalifikowanych należą np.: honoraria dla wykonawców i kompozytora nowego utworu, wynajęcie studia nagrań, mastering nagrania, projekt okładki, opłaty ZAIKS oraz tłoczenie płyty wraz z poligrafią oraz wszelkie inne koszty bezpośrednio związane z produkcją premierowego nagrania. Do kosztów kwalifikowanych nie należą koszty administracyjne i zakupy inwestycyjne.



Minimum 25% przyznanego dofinansowania musi zostać przeznaczone na honoraria dla wykonawcy (wykonawców) oraz kompozytora nowego utworu.

Wniosek powinien zawierać przygotowany przez wytwórnę fonograficzną pełny preliminarz wszystkich kosztów związanych z realizacją nagrania wraz z określeniem wartości wkładu własnego, a także planem promocji nagrania oraz kanałami dystrybucji płyty CD i pliku cyfrowego.

Uprzejmie przypominamy o konieczności dołączenia do wniosku materiału demonstracyjnego, zawierającego utwory muzyczne nagrane w dowolnych warunkach, w formacie mp3, wave lub audio, o długości nie przekraczającej łącznie 20 minut.

ZASADY WSPÓŁPRACY POMIĘDZY PARTNERAMI PROJEKTU

Zgłoszenie udziału w programie składają do Instytutu łącznie artysta wykonawca lub zespół artystów oraz przedstawiciel wytwórni fonograficznej, potwierdzający gotowość do współpracy ze sobą nawzajem w listach intencyjnych.

Wyboru projektów dofinansowanych w ramach programu dokonuje – w trybie konkursowym – trzyosobowa komisja składająca się z przedstawicieli środowiska jazzowego oraz Instytutu.

Jeśli projekt zostanie zatwierdzony do realizacji, stroną umowy dla Instytutu Muzyki i Tańca jest wyłącznie firma fonograficzna. Uzgodnienia między wytwórnią a artystami muszą zostać zawarte w formie pisemnych umów (umów o dzieło), które zawierać powinny szereg ustaleń dotyczących m.in. wysokości honorarium za nagranie albumu (wykonawca, -y), skomponowanie utworu (kompozytor), harmonogramu realizacji etapów współpracy



(terminarza nagrania i produkcji, obsady wykonawczej nagrania, terminarza promocji i dystrybucji, daty premiery albumu), zabezpieczenia stron w przypadku niewypełnienia wzajemnych zobowiązań.

OCHRONA PRAW AUTORSKICH

Ta ważna, a wciąż słabo obecna w naszej świadomości kwestia zobowiązuje strony programu do **poszanowania wzajemnych praw** (Ustawa o Prawie Autorskim i Prawach pokrewnych z dn. 4 lutego 1994 r.) Takowe prawa do tak zwanych artystycznych wykonań posiadają także wokaliści i instrumentalisci i jest to domena tak zwanych praw pokrewnych. Szczegółowe zasady opisane są w artykułach 85 – 93 Ustawy. Warto zapamiętać, że każde wykonanie utworu pozostaje pod ochroną „niezależnie do jego wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia”.

Poszanowanie praw artystów wykonawców wiąże się także bezpośrednio z **poszanowaniem praw kompozytorów i autorów**. Należy pamiętać, że muzyczne opracowanie chronionego utworu oryginalnego wymaga zgody oryginalnego autora, ale samo opracowanie jest także przedmiotem ochrony. W przypadku muzyki jazzowej, bazującej na standardach i improwizacji, pojęcie aranżacji jest dosyć umowne i nie oznacza wcale, że każde wykonanie przez inny zespół wymaga indywidualnej zgody twórcy oryginalnego standardu zapisanego na przykład tylko w formie prymki. Dopiero zasadnicza ingerencja w utwór, która mogłaby go całkowicie zdeformować może być zagrożeniem dla praw oryginalnego autora, który po prostu może sobie nie życzyć wykonywania jego kompozycji w nieakceptowanej aranżacji.

Kompozytor nowego utworu jazzowego powinien pamiętać o tym, że jeśli planuje skorzystać z poezji lub fragmentów tekstów, które w myśl obowiązującego prawa podlegają ochronie **prawa autorskiego**, musi uzyskać zgodę oryginalnego autora tekstu **lub obecnego**



właściciela majątkowych praw autorskich na wykorzystanie słów w utworze muzycznym (podkreślając także chęć użycia jedynie fragmentów) lub nawet tłumacza, jeśli planuje użycie obcojęzycznego tekstu. Podobnie sprawa ma się z wykorzystaniem w utworze obszernego fragmentu innej kompozycji, wykraczającego poza cytaty czy inspirację, nie wspominając już o opracowaniu całej kompozycji innego twórcy (np. w formie orkiestracji). Natomiast sama nowa kompozycja staje się **automatycznie chroniona z mocy prawa**, jeśli nastąpiło jej jakiegokolwiek utrwalenie choćby w jednym egzemplarzu rękopisu, wydruku czy nośniku audio (taśma), bez konieczności jakiegokolwiek rejestracji czy wydania. Osobiste prawa autorskie, takie jak autorstwo czy integralność dzieła są **niezbywalne**. Majątkowe prawa autorskie mogą być przedmiotem obrotu **prawnego, w szczególności poprzez ich sprzedaż lub udzielanie licencji na korzystanie z utworów objętych majątkowymi prawami autorskimi na tzw. polach eksploatacji**.

Firma fonograficzna, która planuje wydać nagranie powinna respektować zasadę, że wszelkie ingerencje w utwór (np. sugestie skrócenia) wymagają zgody twórców i wykonawców. Ponadto należy pamiętać, że z samego faktu zamówienia nowej kompozycji, nawet jeśli była zawarta stosowna umowa, nie wynika przejście żadnych majątkowych praw autorskich na firmę fonograficzną czy artystów. Jeśli nawet kompozytor w celu realizacji zamówienia kompozytorskiego dostarczył oryginalny rękopis lub zapis dźwiękowy kompozycji, to pozostaje on nadal własnością autora. Jeśli zespół przygotował na własny koszt materiał wykonawczy lub taśmę, to jest on tylko posiadaczem konkretnego nośnika, a nie jakichkolwiek praw do utworu. **Dla posiadania prawa do korzystania z utworu konieczne jest zawarcie umowy przenoszącej autorskie prawa majątkowe na wybranych polach eksploatacji lub umowy licencyjnej albo uzyskanie zgody właściciela autorskich praw majątkowych na publiczne wykonanie utworu.**

Główną organizacją chroniącą prawa autorskie w Polsce jest Stowarzyszenie Autorów ZAiKS, ale twórcy nie muszą być jego członkami, aby korzystać z tej ochrony. Twórcy oprócz honorarium za stworzenie dzieła przysługują prawo do tantiem autorskich z tytułu wykonywania dzieła i wykorzystywania go na każdym polu eksploatacji. Od każdego wykonanego dzieła instytucja reprezentująca wykonawców automatycznie odprowadza opłatę do ZAIKS-u, który przekazuje tantiemy twórcom. Sposób licencjonowania utworów regulują



szczegółowe przepisy, ustalone wzory umów i tabele stawek wynagrodzeń autorskich, które dostępne są na stronie ZAIKS (www.zaiks.org.pl).

Główną zaś organizacją chroniącą artystów wykonawców w Polsce jest STO-ART. (www.stoart.org.pl). Warto pamiętać, że wykonawcom przysługuje dodatkowe wynagrodzenie (tzw. tantiemy) z tytułu nadawania, reemitowania lub odtwarzania wprowadzonego do obrotu fonogramu.

Jeśli chodzi o współpracę pomiędzy artystami wykonawcami a wytwórnią fonograficzną mogą zachodzić następujące przypadki, określone w drodze pisemnej umowy:

1. przekazanie wytwórni **wyłącznego prawa** do nagranych utworów,
2. przekazanie wytwórni **wyłączne prawa do nagranych utworów ograniczone** czasowo lub co do liczby egzemplarzy płyty (licencja wyłączna),
3. przekazać wytwórni **niewyłączne prawo** do pierwszego utrwalenia i wprowadzenia do obrotu nagranych utworów (tylko w przypadku, kiedy nagranie realizuje ktoś inny, niż wytwórnia, a muzycy posiadają prawa producenckie na przykład w skutek własnego sfinansowania nagrania), natomiast zachować prawo do dalszego dysponowania nagraniem (dalszej eksploatacji) po wydaniu płyty lub upowszechnieniu pliku elektronicznego (licencja niewyłączna). W tym wypadku muzycy mogą udzielić innemu podmiotowi występującemu jako wytwórnia licencji niewyłącznej na jego dalszą eksploatację. Licencja ta może również zostać określona czasowo lub co do liczby egzemplarzy płyty.

Należy jednak pamiętać o poszanowaniu tzw. **praw producenta** – zaangażowanie w nagranie i montaż powoduje, że prawa do samego technicznie zrealizowanego nagrania są przy wytwórni. Udzielenie czasowej licencji do nagrania wykonania przez wykonawców wcale nie oznacza, że po jej wygaśnięciu będą mogli swobodnie dysponować samym nagraniem. Jego dokonanie jest bowiem właśnie domeną producenta i mimo utraty licencji do samego wykonania nadal dysponuje prawem do produkcji. Warto tę kwestię także uregulować w umowie i przewidzieć, co stanie się z nagraniem po zakończeniu współpracy lub wygaśnięciu umowy.



W przypadku podjęcia negocjacji, Strony umowy mogą zawrzeć umowę o przeniesieniu autorskich praw majątkowych lub umowę licencyjną na wynegocjowanych przez siebie warunkach na zasadzie swobody umów.